

Dosarul nr. 3ra-629/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: A. Paniș)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V. Clima, A. Malîi, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

24 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Agenția Servicii Publice a Republicii Moldova,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Larisa Țvigun împotriva IP "Agenția Servicii Publice", Departamentul Cadastru, persoana terță Nicolai Perstnirov cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 11 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de IP "Agenția Servicii Publice" împotriva hotărârii din 20 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La 02 ianuarie 2019, Larisa Țvigun a depus cerere de chemare în judecată împotriva IP "Agenția Servicii Publice", Departamentul Cadastru, persoana terță Nicolai Perstnirov cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanta Larisa Țvigun a indicat că în urma examinării de către registratorul Serviciului cadastral teritorial Chișinău, Dina Croitor a cererii nr. 0100/18/131347 din 08 octombrie 2018, de înregistrare a bunurilor imobile și a drepturilor asupra lor din mun. Chișinău, str. XXXXXXXXX, nr. 2/x1, ap. 4x, numărul cadastral xxxxxxxxx, depusă de Larisa Țvigun, a fost emisă decizia din data de 03 decembrie 2018 cu privire la refuzul înregistrării bunurilor imobile și a drepturilor asupra lor. Registratorul Serviciului Cadastral Teritorial Chișinău a indicat că, în urma examinării documentelor prezentate și Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 187 din 05 noiembrie 1993 și decizia nr. 34/16 din 21 decembrie 1993 cu privire la executarea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 187, s-a constatat că solicitanta urmează să efectueze privatizarea apartamentului conform normelor de drept în vigoare. Decizia Registratorului Serviciului Cadastral a fost contestată Registratorului din cadrul Agenției Servicii Publice. Prin decizia Registratorului din cadrul Agenției Servicii Publice din 21 decembrie 2018 a fost menținută decizia din

03 decembrie 2018 și s-a indicat că la examinarea motivației expuse în decizia registratorului Serviciului Cadastral Teritorial Chișinău se poate stabili corectitudinea deciziei registratorului asupra temeiului de refuz a cererii solicitantului.

La data de 14 decembrie 2017, reclamanta Larisa Țvîgun, s-a adresat cu o cerere prealabilă împotriva refuzului de înregistrare a bunului imobil din 03 decembrie 2018, iar prin decizia registratorului din cadrul Agenției Servicii Publice din 21 decembrie 2018, Larisa Țvîgun a fost informată despre menținerea deciziei Registratorului Serviciului Cadastral Teritorial Chișinău privind refuzul cererii de înregistrare a bunului imobil.

Reclamanta a menționat că decizia Registratorului Serviciului Cadastral Teritorial Chișinău din 03 decembrie 2018 și decizia Registratorului din cadrul Agenției Servicii Publice, sunt neîntemeiate, dat fiind faptul că ea deja a devenit proprietarul legal al apartamentului nr. 4x, de pe str. XXXXXXXXX, nr. 2, bloc 1, mun. Chișinău, ce se confirmă prin Adeverința de înregistrare în drept de proprietate, prin care Biroul interraional de inventariere tehnică a autentificat că ap. 4x de pe str. XXXXXXXXX, nr. 2/1, mun. Chișinău este înregistrat în drept de proprietate după Larisa Țvîgun și însemnat în cartea de registru nr. 1 după nr. 1576 din 28 decembrie 1994. Prin hotărârea Comitetului executiv orașenesc Chișinău nr. 9/9 din 04 iulie 1990, a fost permisă realizarea apartamentelor în or. Chișinău în schimbul valutei: pentru apartamentul de o odaie - 3,5 mii de invalute, 2 - 4,7 mii de invalute și 3 odăi - 6,1 mii de invalute. Direcția de evidență și repartizare a spațiului locativ a fost obligată în timp de 5-6 luni după transferul valutei să transmită apartamentul corespunzător posesorului. Prin ordinul memorial a Vneștorbank nr. 50 din 04 noiembrie 1989, în conformitate cu scrisoarea Comitetului executiv orașenesc Chișinău nr. 20/967 din 30 octombrie 1989, pentru procurarea de către Larisa Țvîgun a apartamentului cu 4 odăi, au fost transferați 8,7 mii de invalute. Suma de 8,7 mii de invalute a fost transferată pe contul nr.939860163 al Comitetului executiv orașenesc Chișinău.

Reclamanta a relatat că în urma transferului efectuat la 04 noiembrie 1989, pe data de 05 noiembrie 1993 a fost emis Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 187, prin care, în scopul restabilirii echității sociale, Președintele a decretat ca Primăria or. Chișinău să realizeze cu titlul de excepție în proprietate privată familiei Larisei Țvîgun și Nicolae Perstniov, apartamentul de pe strada XXXXXXXXX, bloc 2/1, ap. 4 contra valutei depuse de ei în luna noiembrie 1989 în contul Primăriei mun. Chișinău, să efectueze calculele necesare și să se achite complet cu Larisa Țvîgun și Nicolae Perstniov, restituindu-li-se suma restantă, prezentul Decret intră în vigoare din ziua semnării. La 21 decembrie 1993 Primăria mun. Chișinău a emis decizia nr. 34/16 cu privire la executarea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 187 din 05 noiembrie 1993 și eliberează ordinul pentru instalarea cu traiul a familiei Larisei Țvîgun și Nicolai Perstniov în apartamentul nr. 4, de pe strada XXXXXXXXX, bloc 2/1, mun. Chișinău. Totodată, în pct. 3 al deciziei Primăria or. Chișinău a obligat Biroul de inventariere tehnică și Direcția Gospodăriei locative să efectueze privatizarea apartamentului în cauză cu evaluarea costului apartamentului și restituirea sumei restante. Cu titlu de explicație: mențiunea privind restituirea sumei restante a survenit din situația când familia Larisei Țvîgun a achitat costul în valută a apartamentului de 4 odăi, dar în realitate, peste 4 ani, i-a fost acordat în proprietate apartamentul cu 3 odăi. Prin Decizia Președintelui Republicii Moldova și decizia Primăriei or. Chișinău urma

să fie reparată situația obiectivă neechitabilă.

În baza actelor emise, și anume, Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 187 din 05 noiembrie 1993 și deciziei Primăriei or. Chișinău nr. 34/16, pe numele Larisei Țvigun a fost eliberată Adeverința de înregistrare în drept de proprietate, prin care Biroul interraional de inventariere tehnică a autentificat că, ap. 4 de pe str. XXXXXXXXX, nr. 2/1, mun. Chișinău este înregistrat în drept de proprietate după Larisa Țvigun și însemnat în cartea de registru nr. 1, după nr. 1576 din 28 decembrie 1994, cu suprafața totală de 66,1 m², suprafața locativă - 45,0 m² a fost deschis dosar de inventariere tehnică a imobilului în or. Chișinău, fiind început la 28 decembrie 1994.

Reclamanta Larisa Țvigun a relatat că i-a fost eliberată cartea de imobil pentru luarea la evidență a cetățenilor, care locuiesc în ap. 4 de pe str. XXXXXXXXX, nr. 2/1, mun. Chișinău: viză de reședință în acest apartament Larisei Țvigun și lui Nicolai Perstnirov le-a fost acordată la 14 ianuarie 1994. Pentru locuința în cauză, Larisa Țvigun anual achită impozit pentru bunurile imobiliare, apartamentul nr. 4, de pe str. XXXXXXXXX, nr. 2/1, mun. Chișinău, fiind evaluat în sumă de 430 579 lei. Despre neclaritățile privind statutul apartamentului nr. 4 de pe str. XXXXXXXXX, nr. 2/1, mun. Chișinău, Larisa Țvigun a aflat când a solicitat informația corespunzătoare pentru primirea unei compensații pentru serviciile comunale. Atunci i s-a propus depunerea cererii la Cadastru pentru înregistrarea dreptului de proprietate asupra locuinței date, deoarece datele privind statutul locuinței lipseau. Ca urmare, a depus cererea la Serviciul cadastral 08 octombrie 2018, și la 03 decembrie 2018 a primit decizia de refuz de înregistrare a apartamentului cu drept de proprietate, cu referire la art. 33 alin. (1) lit. b1 al Legii Cadastrului Bunurilor Imobile, cu propunerea să privatizeze apartamentul respectiv.

Reclamanta a solicitat admiterea acțiunii, anularea deciziei registratorului Serviciului Cadastral Teritorial Chișinău, din 03 decembrie 2018 cu privire la refuzul înregistrării bunurilor imobile și a drepturilor asupra lor, anularea deciziei registratorului din cadrul Agenției Servicii Publice din 21 decembrie 2018 cu privire la menținerea deciziei registratorului Serviciului Cadastral Teritorial Chișinău, Dina Croitor din 03 decembrie 2018, obligarea Agenției Servicii Publice, Departamentul Cadastral a înregistra dreptul de proprietate a Larisei Țvigun asupra ap. 4 de pe str. Florica Nița, nr. 2/1, mun. Chișinău.

Prin încheierea protocolară din 12 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani în proces a fost atras terțul Nicolae Persnirov (f.d.73).

Prin hotărârea din 20 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă integral cererea de chemare în judecată depusă de Larisa Țvigun împotriva IP "Agenția Servicii Publice", Departamentul Cadastru, persoana terță Nicolai Perstnirov cu privire la contestarea actului administrativ, s-a anulat ca ilegală decizia Agenției Servicii Publice din 03 decembrie 2018 privind refuzul înregistrării bunurilor imobile și drepturilor asupra lor, din mun. Chișinău, str. XXXXXXXXX nr. 2/1 ap. 4 și decizia din 21 decembrie 2018 privind respingerea cererii prelabile și menținerea deciziei din 03 decembrie 2018 cu privire la refuzul înregistrării bunurilor imobile și drepturilor asupra lor, din mun. Chișinău, str. XXXXXXXXX, nr.2/1 ap.4, s-a obligat Agenția Servicii Publice să înregistreze dreptul de proprietate asupra imobilului/apartamentului nr.4 din str. XXXXXXXXX nr.2/1, mun. Chișinău, după reclamanta Larisa Țvigun.

Prin decizia din 11 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de IP ”Agenția Servicii Publice” împotriva hotărârii din 20 iunie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Larisa Țvîgun împotriva IP ”Agenția Servicii Publice”, Departamentul Cadastru, persoana terță Nicolai Perstniiov cu privire la contestarea actului administrativ.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei instanței de apel, la data de 10 februarie 2020, Agenția Servicii Publice a Republicii Moldova a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii depuse de Larisa Țvîgun.

În motivarea recursului recurenta Agenția Servicii Publice a Republicii Moldova a indicat că își exprimă dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, deoarece instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată și au interpretat în mod eronat legea.

La 20 mai 2020 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Larisei Țvîgun și avocatului său Valentin Caisîn copia recursului declarat de Agenția Servicii Publice a Republicii Moldova împotriva deciziei din 11 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 146 vol. I).

Completul specializat relevă că la materialele cauzei lipsesc date privind recepționarea recursului de către Larisa Țvîgun și avocatului său Valentin Caisîn.

Intimata Larisa Țvîgun nu și-a valorificat dreptul de a depune referință la recursul declarat de Agenția Servicii Publice a Republicii Moldova împotriva deciziei din 11 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Examinând recursul depus de Agenția Servicii Publice a Republicii Moldova, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când: a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245

alin. (1).

Astfel, conform art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Din actele cauzei rezultă că dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat în data de 11 decembrie 2019. Totodată, din materialele cauzei și anume din procesul-verbal al ședinței de judecată din 11 decembrie 2019, rezultă că la pronunțarea dispozitivului deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2019, reprezentatul Agenției Servicii Publice a Republicii Moldova, Aurica Lefter-Barcaru a fost prezentă și acesteia i s-a explicat calea și termenul de atac al deciziei adoptate (f.d. 122-123, vol. I).

În acest context, este de menționat că în corespundere cu prevederile art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96–114.

Prin prisma art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor.

În același timp art. 33 din Codul administrativ, prevede că comunicarea interinstituțională și comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.), abordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri.

Prin urmare, se atestă că dispozitivul deciziei din 11 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost notificat reprezentatului Agenției Servicii Publice a Republicii Moldova, Aurica Lefter-Barcaru în momentul pronunțării acesteia, însă, recursul a fost depus abia la 10 februarie 2020, contrar art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, ceea ce denotă că a fost depus peste termenul de 30 de zile de la notificare.

În această ordine, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că în conformitate cu art. 24 alin. (1) Cod administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Mai mult, este de menționat că potrivit jurisprudenței Curții Europene, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

În conformitate cu art. 36 alin. (2) Cod administrativ, instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Sub acest aspect, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reiterează că Agenția Servicii Publice a Republicii Moldova a cunoscut despre decizia din 11 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, și prin urmare, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja

drepturile sale de acces la instanță, fapt ignorant cu desăvârșire, care în consecință a generat omiterea termenului prescris la art. 245 alin. (1) Cod administrativ.

Conform art. 65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Astfel, termenul de declarare a recursului poate fi restabilit, dacă persoanele îndreptățite prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea depunerii acestuia în termen.

La caz, recurenta Agenția Servicii Publice a Republicii Moldova nu a depus cerere privind repunerea recursului în termen în sensul art. 65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, și nici nu a prezentat probe concludente și pertinente în vederea argumentării omiterii termenului legal, motiv din care recursul necesită a fi declarat inadmisibil.

Or, în cazul acceptării unui recurs tardiv se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, ceea ce este inadmisibil.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere că recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia în temeiul art. 246 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ, de a declara inadmisibil recursul depus de Agenția Servicii Publice a Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 193, art. 230, art. 245 alin. (1), art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) și art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Agenția Servicii Publice a Republicii Moldova se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan